

SUOMI, JOSSA KENENKÄÄN EI TARVITSE SELVITÄ YKSIN

Pitkäaikaistyöttömiä oli vuoden 2023 alussa noin 85 000. 15–29-vuotiaista lähes 10 prosenttia oli työn ja koulutuksen ulkopuolella. Pelkän peruskoulutuksen varaan jääminen tarkoittaa yhteiskunnalle vähintään 370 000 euron taloudellisia menetyksiä. Lisäksi yksilön kannalta riski syrjäytyä kasvaa merkittävästi. Nuorten syrjäytymisen on siis yhteiskunnalle paitsi inhimillisesti myös taloudellisesti merkittävä menetys. (Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelurakenne, rahavirrat sekä seurannan haasteet. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2022.)

Etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta tavoittavat vuosittain 43 000 nuorta ja aikuista. Ne vähentävät syrjäytymistä sekä edistävät kouluttautumista ja työllistymistä. Työpajatoiminta tuottaa tutkitusti julkisen talouden kustannussäästöjä. Lisäksi etsivä nuorisotyö on yksikkökustannuksiltaan todennetusti edullinen tapa ehkäistä syrjäytymistä. (Vauhkonen & Hoikkala 2020: Syrjäytymisen lasku.)

ETSIVÄN NUORISOTYÖN PERUSRAHOITUS ON KOROTETTAVA

Koronaepidemia on lisännyt nuorten ahdistusta ja muita mielenterveysongelmia, yksinäisyyttä sekä taloudellisia ongelmia. (Nuorisotutkimusseura: Tutkimus nuorten kokemuksista korona-aikana 2020–2022) Ongelmat ovat kasautuneet niille nuorille, joilla jo ennestään on ollut haasteita.

Etsivän nuorisotyön perusrahoitus on laskenut ja määräaikaisten rahoitusten päätyttyä etsivän nuorisotyön rahoitusta leikataan. Perusrahoituksen pienentyessä organisaatioiden omavastuuosuudet ovat nousseet kymmenillä prosenteilla ja samalla yleinen kustannustaso on kohonnut. Rahoituksen heikkeneminen vaarantaa ennen pitkää laadukkaan palvelun järjestämisen.

- Etsivän nuorisotyön perusrahoitus on nostettava **18 miljoonaan** euroon.
- Etsivän nuorisotyön organisaatioiden omarahoitusosuutta tulee alentaa.

TYÖPAJATOIMINNAN RAHOITUS VASTAAMAAN NYKYTILAA

Koronapandemia korosti haavoittuvassa asemassa olevien nuorten palveluiden merkitystä: näitä tulee vahvistaa ja kehittää (XAMK & MDI: Selvitys koronaviruksen vaikutuksista nuorisotoimialalle). Samaan aikaan rakenneuudistukset edellyttävät työpajoilta muutoksenkykyä ja toiminnan kehittämistä. Työpajatoiminnalle on turvattava selkeä rahoitus ja henkilöresurssit. Ne tulee nähdä kuntien ja hyvinvointialueiden kumppaneina. Työpajojen mahdollisuuksia tukea oppivelvollisuusikäisiä ja jatkuvaa oppimista on hyödynnettävä entistä laajemmin.

- Työpajatoiminnan perusrahoitusta on nostettava pysyvästi vähintään **18 miljoonaan** euroon.

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry on etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan asiantuntijaorganisaatio. Edustamme lähes 270 työpajaa sekä 600 etsivää nuorisotyöntekijää Suomessa. Etsivässä nuorisotyössä ja työpajoilla työskentelee yli 2200 ammattilaista.

Tästä syystä hallitusohjelmaan tulee kirjata

“Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan rahoitusta vahvistetaan vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristöä ja varataan riittävät resurssit etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan toteuttamiseen valtakunnallisesti.”

UUSI TYÖPAJAPALVELU ON TOTEUTETTAVA

Sote-uudistuksessa kuntouttava työtoiminta siirtyi hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle eivätkä monet kunnalliset työpajat enää saa tuottaa kuntouttavaa työtoimintaa. Hyvinvointialueilla on kuitenkin ollut vaikeuksia vastata palvelutarpeisiin ja tästä syystä heikossa työmarkkina-asemassa olevia on pudonnut palveluiden ulkopuolelle. Eriarvoistuminen ja syrjäytymisen riskit ovat kasvamassa. Lainsäädäntöä ja vastuutusta alueellisella sekä hallinnollisella tasolla on selkeytettävä merkittävästi.

OKM:n työryhmän suosittelema uusi työpajapalvelu ratkaisee palvelupuutteita ja vastaa pitkään työttömänä olleiden tai monialaista tukea tarvitsevien nuorten ja aikuisten ohjauksen ja tuen tarpeisiin. Uusi palvelu tulee toteutettava: [Lainsäädäntöuudistusten vaikutukset työpajatoimintaan. Työpajatyöryhmän selvitys \(valtioneuvosto.fi\)](#)

PALVELUJÄRJESTELMÄÄ ON KEHITETTÄVÄ KOKONAISUUTENA

Mikään taho ei nykyisellään vastaa nuorten syrjäytymistä ehkäisevän palvelurakenteen kokonaisuudesta. Vastuut ovat jakautuneet usealle eri taholle, minkä vuoksi hyviä toimintamalleja ja menetelmiä hyödynnetään ilman koordinoitua ja rahoitusta käytetään epätarkoituksenmukaisesti. (Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelurakenne, rahavirrat sekä seurannan haasteet, Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 2023.)

Jos henkilöllä on lukuisia työllistymistä haittaavia esteitä, ei vain yhteen esteeseen keskittyminen tuota tutkimusten mukaan tuloksia. (OECD:n tutkimusraportti ”Työttömyyden kasvot”). Tästä syystä poikkihallinnollista yhteistyötä tulee vahvistaa myös VANUPOn avulla: sen tavoitteet tulee laatia laaja-alaisesti ja toimenpiteiden tulee koskettaa usean ministeriön tehtäviä.

Haavoittuvimmassa asemassa olevien akuutisti tarvitsemat palveluketjut on laitettava kuntoon:

- Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja on lisättävä, terapiatakuu toteutettava.
- Rahoitusta koulu- ja oppilaitosnuorisotyöhön sekä tuki- ja ohjauspalveluihin on löydettävä.
- Välityömarkkinat on otettava vahvemmin mukaan työllisyyden edistämiseen.

Timo Kontio
toiminnanjohtaja
Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
p. 040 760 1778,
timo.kontio@intory.fi
www.intory.fi

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry on etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan asiantuntijaorganisaatio. Edustamme lähes 270 työpajaa sekä 600 etsivää nuorisotyöntekijää Suomessa. Etsivässä nuorisotyössä ja työpajoilla työskentelee yli 2200 ammattilaista.